

**TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISHGA YO'NALTIRILGAN DARAJALI
TEST LOYIHASINING AFZALLIKLARI.****Hamroyeva Iroda Norqulovna**

Navoiy viloyati Nurota tumani 2- umumiy o'rta ta'lim maktabi o'qituvchisi

Shomurodova Surayyo Izomiddinovna

Navoiy viloyati Nurota tumani 1-umumiy o'rta ta'lim maktabi o'qituvchisi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.6633945>

Annotatsiya. Darajali test bu qanday test? Darajali test tushunchasi yaqin orada barcha test tuzuvchilarni e'tiboriga tushdi. Test tuzishda bir xillikga ozmiqdorda o'zgartirish kiritish, test saviyasini oshirish, va o'quvchining bilim salohiyatiga qarab test yaratish e'tiborga olinadi. Bir qancha konferensiyalarda, malaka oshirish jarayonlarida, va ayniqsa hududlararo metod almashinish jarayonlarida bu metod ko'pchilikning qo'llab quvvatlanishiga sababchi bo'lgan. Hozirgi kunda Pisa, Pirls, Taims kabi test turlari barcha ta'lim muassasalarida amliyotda o'z o'rnini egallagan. Pisa, Pirls, Taims testlar o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, kreativ fikrlashishiga qarab testga yondasha olishga yo'naltiriladi. Lekin darajali testlar sinfdagi o'quvchilarning bilim darajasiga qarab tuziladigan test.

Kalit so'zlar: test, darajali, biologiya, tajriba, o'simlik, eukario, virus, gul, sumatra, urug'lanish, murakkab to'pgul, to'qay va o'rmon

**ПРЕИМУЩЕСТВА ПРОЕКТА УРОВНЯ ТЕСТА, НАПРАВЛЕННОГО НА
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ ОБРАЗОВАНИЯ.**

Аннотация. Тест уровня что это за тест? Концепция тестирования уровня вскоре привлекла внимание всех разработчиков тестов. При составлении теста учитывается внесение незначительных изменений в однородность, повышение уровня тестирования и создание теста в соответствии с познавательным потенциалом учащегося. На нескольких конференциях, в процессах повышения квалификации и особенно в межрегиональных обменах методиками этот метод получил поддержку многих. В настоящее время такие виды тестов, как Pisa, Pirls, Taims, заняли свое место в аmliet во всех учебных заведениях. Тесты Pisa, Pirls, Taims ориентируют учащихся на самостоятельное мышление, умение подходить к тестированию в соответствии с их креативным мышлением. Но уровневые тесты-это тесты, которые состоят в зависимости от уровня знаний учащихся в классе.

Ключевые слова: тест, уровень, биология, эксперимент, растение, эукариот, вирус, цветок, суматра, нерест, сложный тюлень, тукан и лес.

**ADVANTAGES OF THE LEVEL TEST PROJECT FOCUSED ON INCREASING
EDUCATIONAL EFFICIENCY.**

Abstract. Level test what is this test? The concept of level testing soon attracted the attention of all test developers. When composing the test, it takes into account the introduction of minor changes in uniformity, increasing the level of testing and creating a test in accordance with the cognitive potential of the student. At several conferences, in the processes of professional development and especially in interregional exchanges of methods, this method has received the support of many. Currently, such types of tests as Pisa, Pirls, Timss have taken their place in umlaut in all educational institutions. Pisa, Pirls, Timss tests orient students to independent

thinking, the ability to approach testing in accordance with their creative thinking. But level tests are tests that are compiled depending on the level of knowledge of students in the classroom.

Keywords: test, level, biology, experiment, plant, eukaryote, virus, flower, Sumatra, spawning, compound seal, toucan and forest.

KIRISH

Test tushunchasini o'quvchilarga aniq va ravshan tushuntirish har bir pedagogning vazifasidir. Test o'quvchi bilim saviyasiga qarab tuzilmas ekan hech qanday aniq natija bermaydi. Inson xarakteri 4 temperametga ajratilgan ekan buni sedan chiqarmaslik kerak. Chunonchi har bir o'quvchi (inson) o'zi bajarayotgan ishini samarasi bilan qiziqadi shu bilan birga o'z ish qobiliyatiga ega bo'ladi. Demak eng yuqori darajadagi bilim bilan eng quyi va o'rta darajadagi bilimning o'rtasida farqbo'ladi.

TADQIQOT MATERIALLARI VA METODOLOGIYASI

Biologiyafanida 5-6-7-8 –sinflar uchun 4-darajali test namunasi:

DARAJALAR:

1-DARAJA:Qiyinlik darajasi bo'lmagan test.

2-DARAJA:Qiyinlikdarajasio'rtachabo'lgan test.

3-DARAJA:Mulohaza yuritib bajaradigan va javobi yopiq holdagi test.

4-DARAJA:Aniq ma'lumatga asoslangan va javobi yopiq test.

4 DARAJADAGI TESTLAR QUYIDAGICHA HOLATDA TUZILADI.

5-sinflar uchun

1- DARAJA: Biologiyani o'rganishda qaysi usullardan foydalanishadi?

A)Tajriba, kuzatish, tarixiy, taqqoslash usullaridan.

B) Laboratoriya, tekshirish usullaridan.

S)Ma'lumotlar jamlanmasi, olimlar tajribasidan.

D) Manbalardagi ma'lumotlar va organizmlar o'garishiga qarab.

2- DARAJA: O'simlik nafas olganda qaysi gazlar ishtirok etadi?

A) N₂, O₂

B) O₂, CO₂

S) CO₂, N₂, O₂

D) N₂, CO₂

3-DARAJA:Eukariot organizmlarning hujayrasiga xos belgilar qaysilar?

J:Sitoplazmatik membrana,sitoplazma,yadro.

4- DARAJA:Viruslar odamlarda qanday kasalliklarni keltirib chiqaradi?

J:Gripp,gepatit,ensefalit,OITS.

6- sinflar uchun.

1-Savol: Gul nima?

A). Gul o'simlikning ko'payish organi.

B). Gul vegetativ organ.

S). Mevaning asosi.

D). Gul estetik zavq bag'ishlovchi o'simlik qismi.

2-Savol: Sumatra orolida topilganRafleziya guli haqida bilasizmi?

A). 1818yil topilgan

- B). Bargi yo'q, lekin poyasi bor.
S). Guli juda xush bo'y hidli.
D). Kattaligi 1m ega, gultojibarglari qalin, qo'lansa hidli.
3-Savol: Urug'lanish qanday sodir bo'ladi?
A). Chang donasi urug'chi tumshuqchasiga tushishi.
B). Murtak va endosperma ishtirok etadi.
S). Meva hosil bo'ladi.
D). Changchi va urug'chidagi jinsiy hujayralarning qo'shilishi .
4- Savol: Murakkab to'pgularni ko'rsating?
J: Sabzi, uktop, shashir, petrushka, bodiyon.

TADQIQOT NATIJALARI

7-Sinflar uchun

1-Savol: Nima uchun qushlar tez-tez oziqlanadi va hayoting asosiy qismini oziq axtarish bilan o'tkazadi?

- A). Tuxum qo'yish jo'ja ochish.
B). Tana haroratini saqlash energiya hosil qilish.
S). Uchish uchun energiya to'plash, tuxum qo'yish uchun.
D). Tuxumda zapas moddani ko'paytirish uchun
2- Savol: To'qay va o'rmon qushlarini aniqlang?

- A). Bulbul, g'urrak
B). Ukki, tuyaqush
S). To'rg'ay, qarg'a
D). Tuvaloq, to'rg'ay

3-Savol: Qushlarda havo xaltachalari qayerda joylashgan?

- A). Ichki organlar orasidagi bo'sh joylarda.
B). O'pkada.
S). Ikkala o'pka orasida.
D). Qorin bo'shlig'ida.

4-Savol: Miyacha qaysi hayvonlarda yaxshi rivojlangan?

1 baqa 2 baliq 3 triton 4 ush

- A). 1,2
B). 2,3
S). 2,4
D). 1,4

8-Sinflar uchun:

1-DARAJA: Mohiraning qoni analiz qilinganda II guruhligi ma'lum bo'ldi.

U qaysi guruhdan qon olishi mumkin?

- A). I, III
B). I, 2, IV
S). I, IV
D). I, II

2-DARAJA: Oshqozon shirasida xlorid kislotaning vazifasi madan iborat?

- A). Oshqozon devorini shikastlanishdan himoya qilish.

B). Fermentlar faolligini oshirish va bakteriyalarni o'ldirish

S). Yog'larni parchalash

D). Uglevodlarni parchalash

3-DARAJA: Akseleratsiya jarayoni to'g'ri izohlangan qatorni aniqlang?

J:Odam organizmi jismoniy va fiziologik rivojlanishining tezlashuvi.

MUHOKAMA

4-DARAJA:Tana massasi 70 kg bo'lgan odamning bir kunlik qabul qilgan oziq moddalarining parchalanishidan hosil bo'lgan energiya miqdori 3000 kkal ni tashkil etsa, shu odamning asosiy moddalar almashnuvi uchun sarflanmagan energiya necha % ni tashkil etadi?

3000-----100%

1680-----x

X=56

100-56=44 J:44% chunki tana vazni 70kg bo'lgan odamning bir kunlik energiya sarfi 1680kkal, demak 1680kkal 56% bo'lsa ya'ni sarflangan energiya sarflanmagani 44% bo'ladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytmoqchi bo'lsak darajali test bilan ishlash ancha samarali. Chunki yosh darajasi bir xil bo'lgan o'quvchilar orasida ham ma'lumotni qabul qilish darajasi har xil bo'lgan o'quvchi yoshlar har doim kuzatiladi. Darajali test orqali biz ularni har qanday fanga qiziqishini ortirishimiz mumkin ya'ni ki, test topshiruvchi o'quvchi o'z bilim salohiyatiga yarasha haqqoniy baholansa maqsadga muvofiq bo'ladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Test qo'llanmasi nomidagi adabiyot.
2. Pedagogika institutidagi ilmiy baza jamlanmasi.
3. Махмудов О. “Фарзанднома”, “Ўқитувчи” нашри., 46-47 бет Т.: 2018 й3.
4. www.bilim.uz, www.kitob.uz, www.ziyo.net, www.n.ziyouz.com, www.test.uz